

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 13. Explicatio horum verborum: Super quem Reges continebunt os
suum, quem Gentes deprecabuntur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

huic signo, hoc est, Filio Dei, verbo & exemplum salutis ostendenti, & in finem usque seculi miraculis & signis doctrinam suam confirmanti. Ipsi vero Iona predicanti statim crediderunt, & ad penitentiam conversi sunt sine aliis signis. Tu igitur, o Christe, Radix Iesse, qui stas in signum populorum, deterge cæcitate nostræ tenebras, & aperi nobis oculos, ut intueamur te ut signum nostrum, in exemplum novæ vitæ positum. Aperi nobis cor, ut doctrinam salutis tot signis confirmatam, & in finem usque seculi confirmandam, læto corde & plena fide suscipiamus, ut in die iudicii a Ninivitis, qui ad unicum Iona verbum ad penitentiam traducti sunt, non confundamur cum incredulis aut obduratis.

*Christus
stat in
Cruce in
signum
populorum.*

Tertio, stare. Christus dicitur in signum populorum, maxime & propriissime in cruce, Elevatus enim & exaltatus in cruce, crucem & ipse elevat, crucem exaltat, tamquam signum & vexillum suum: ut omnes nationes ad sua castra vocet, & signet sibi milites fidos, sub illo militiae suæ vexillo fortiter dimicatos contra Satanam & infernum, tandemque viciorum reportaturos. Tali Duce, tali Labaro. Ibi Radix Iesse stat in signum populorum, ut genus electum, & populum acquisitionis ad se adducat. Ibi Christus signatus quinque rubentibus notis familiam suam congregat, quam iisdem stemmatibus & nobilitatis insignis notari & decorari decernit, ut de genere illos suo prognatos agnosceri possit. Ibi denique stat ipse in signum populorum, in signum fœderis æterni, quod Deus. int. cum genere humano, cui antea infensus erat, ab illo offensus, Nam sicut olim posuit Deus arcum suum in nubibus, variis depictum coloribus, in signum fœderis inter se & terram; Ita & in perpetuum stat Christus in cruce manus extendens, in formam arcus, variis resperis livoribus & vultu: & se Patri representat, ut leniatur ira eius signo novi fœderis. Intuere & tu; o homo, signum illud fœderis tui, arcum plenum sagittis amoris, & a peccatis averfus ad illud signum corverte, ut Patri representes. Audi monitum Ecclesiastici 13. Vide arcem, & benedic illum qui fecit eam, quia valde speciosus est in decore suo. Stat modo populis omnibus in signum salutis, sed stabit postea his qui averterit oculos ab eo, in signum ultionis. Quando scilicet patebit signum Filii hominis, quando plangent omnes tribus terræ: quando videbunt in quem transixerunt. O Radix Iesse, esto nobis semper in signum salutis, in signum amoris, in signum æterni fœderis, & fac ut nunquam contingat, infelicitate & cæcitate nostrâ, te nobis commutari in signum confusionis, in signum ultionis, in signum æterni luctus & doloris. Sub Te & Cruce tua militare optamus, tamquam sub Duce & vexillo militiae nostræ: Te in corde nostro & mente gerere, tamquam factum amoris & cordis nostri signaculum: Te pietatis oculo in-

Can. 9.

Eccl. 13.

tueri, tamquam signum nostræ redemptionis, ut illam in nobis efficacem reddas, perficias, & consummes.

LECTIO XIII.

De Secundâ Parte.

*Super quem continebunt Reges os suum
quem Genes deprecabuntur.*

*Super quem nempe divulgata & agnita Christi potentia per præcones Evangelii per signa Spiritus sancti, per miracula varia, per ipsum verbum Dei (quo tanquam virga & sceptrum sue potentie dominabitur in toto orbe) illi resistere Reges non audebunt. Sed manum ori apponent, non audentes ultra Christum vel eius doctrinam & fidem calumniari, aut in dubium vocare: & quasi timore perculli in tot portentis, totque mysteriis, continebunt os suum cum reverentia, quasi non ausi sistere in tanta Majestatis præsentia & fulgore. Immo ipsi licet prius barbari & crudeliter, mutata feritate, ad Christum converterentur, sicque adimplebitur illud: *Vultus eius Leo Agnus & Lupus, Isai II. Vultus eius sicut leoniscorum, & plus parvulus minabitur eos.* Nempe Reges superbi quasi Leones: rapaces ut lupi, erudeles ut ursi, dimissa superbia & fastu cum pauperibus aliis & humilibus Christianis pacifice conversabuntur: eorundem Sacramentorum, in iisdem doctrinæ sacra palcius, eisdemque spiritualis participes erunt, sub eodem Ductore humili & mansueto instar pueri parvuli eos ad pacem minante & dirigente. Nempe Apostoli ad fidem Christi deduxerunt Reges & Principes idololatrias, humilitate, patientiâ, & mansuetudine suâ.*

S. Bartholomæus Apst. in Armeniam progressus, Polymium Regem & duodecim civitates ad Christi fidem traduxit.

S. Martham in Aethiopiâ transfrens, hospitio primum exceptus fuit ab Eunuchæ Candæ Regis, quem baptizavit Philippus; ac postea Regem, Reginam, cum totâ familia regia convertit ad Christicultam.

*S. Petrus & Paulus in quiete apparere Constantino Imperatori, qui leprâ curandâ causa sibi ex infantium sanguine balneum meditabatur, præcepitque ei, ut si ex leprâ curari vellet, omnia impij balnei immanitate *Sylvestrum* in Soracte Monte latitantem accerferet: à quo salutari lavacro recreatus in omni ditione Romani Imperii templâ Christiano more edificari imperaret, sublatisque inanium Deorum simulacris, verum vero Deo cultum adhiberet. Constantinus igitur celestibus montis obtemperans, Sylvestrum diligentissime conquisitum vocat, à quo Apostolorum imagines recognoscens, baptismo sanatur, & ad tuendam propagandamque Christi religionem inflammatur.*

Sic.

Sic et alij Apostolici viri, Reges & Principes cum populis suis adduxerunt ad cultum Salvatoris, & ad eius militia signa capeffenda. Inter quos celebris est *Sanctus Remigius* Francorum Apostolus, qui Clodoveum Regem ad baptismum perduxit, & huic fontem baptismalem ingresso dixisse refert Gregorius Turonensis, haec verba: *Mittu depona colla sic ambor. Itaque Evangelij praeco pro orbem infonante, illud Isaiam impletum est de Christo & Ecclesia: Erunt Reges Nutricij tui, & Regina Nutrices tuae: Vultu in terra demisso adorabunt te, & pulverem pedum tuorum lingent. Ecce levabo ad Gentes manum meam, & ad populos exaltabo signum meum, & afforent filias tuas in ulnis, & filios tuos super humeros portabunt. Quali dicat. Elevabo vexillum Praedicationis Evangelicae sive per Apostolos, sive per Apostolorum successores; & conversio gentium undique fiet. Accurrent cum filiis & filiabus, agnoscentque Radicem Jesse in signum populum suum. Principes & Reges venient, opes & divitias suas humiliter afferent, & offerent adorantes, ut filios Ecclesiae nutrant, maxime primogenitos, Sacerdotes scilicet & Ministros. Quod*

Isai. 49. *Et repetit Isaias de Ecclesia loquens. Venient ad te curvi filij eorum qui humiliaverunt se, & adorabunt vestigia pedum tuorum qui detrahabant tibi. Sugeres lac genitum & mamilla Regum lactabunt: & fotes quia ego Dominus salvans te, & Redemptor tuus for tu Jacob. Ubi 70. Interpretes legunt & Chaldaei: Satiabunt divitias populorum, & divitias Regum comedes. Et haec quidem vaticinia manifestissima fuere a temporibus Constantini, qui Ecclesiam tot privilegijs, tot donis, tot opibus adornavit. Patuit quoque in alijs pijs Imperatoribus, Regibus, Principibus, qui ubique magna munificentia Templis Christo dicantur fundavit, & doraunt. Et haec quidem Templis in singulis adhuc Provincijs testantur aperte Principum Pietatem, & Mamillam Regum, quibus Ecclesia & Christi fides adhuc in ortu & infantia sua fuit lactata. Denique manifestum est tot saeculis de currentibus, quomodo filij eorum qui Ecclesiam aurea vexarant, postea ad eam venerint curvi. Osculantes pedes illius qui in ea Christum tenet. Sic Reges Visigotorum, Francorum, Anglorum, Normannorum, Longobardorum, Germanorum, Hungarorum, & aliarum gentium Romam venerunt, & ad pedes Vicarij Christi sese abiecerunt, Christum in ipso honorantes, & crucem calcas eius affixam. Quem honorem voluit ei exhiberi Christus, quia eum representat in summo fastigio: quia in ipso per oracula jam dicta voluit illum praedicti honorem, sibi in Vicario suo exhibendum in osculo pedum.*

Isai. 60. *Interpretes legunt & Chaldaei: Satiabunt divitias populorum, & divitias Regum comedes. Et haec quidem vaticinia manifestissima fuere a temporibus Constantini, qui Ecclesiam tot privilegijs, tot donis, tot opibus adornavit. Patuit quoque in alijs pijs Imperatoribus, Regibus, Principibus, qui ubique magna munificentia Templis Christo dicantur fundavit, & doraunt. Et haec quidem Templis in singulis adhuc Provincijs testantur aperte Principum Pietatem, & Mamillam Regum, quibus Ecclesia & Christi fides adhuc in ortu & infantia sua fuit lactata. Denique manifestum est tot saeculis de currentibus, quomodo filij eorum qui Ecclesiam aurea vexarant, postea ad eam venerint curvi. Osculantes pedes illius qui in ea Christum tenet. Sic Reges Visigotorum, Francorum, Anglorum, Normannorum, Longobardorum, Germanorum, Hungarorum, & aliarum gentium Romam venerunt, & ad pedes Vicarij Christi sese abiecerunt, Christum in ipso honorantes, & crucem calcas eius affixam. Quem honorem voluit ei exhiberi Christus, quia eum representat in summo fastigio: quia in ipso per oracula jam dicta voluit illum praedicti honorem, sibi in Vicario suo exhibendum in osculo pedum.*

Ecclesiasticam vestigantes persequentes cursum omnium rursus.

gendis; infelicibus fati, iusta Dei vindicta abrepti interierunt. Ut sic nimirum alijs exemplo suo funesto silentium indicerent, certoque sibi persuaderent, se numquam Radicem Jesse cum germine suo posse succedere: quin imo quemlibet id tentantem, conatum & idem omnem in caput suum retorqueret.

Sic Julianus, impius Christi hostis, statuerat (teste Orosio libro septimo) post partem victoriam de Persis, Religionem Christianam funditus perdere. Et Hierosolymis Theatrum aedificari iusserat eorum caedem, ut ibi esset carnificina, ubi illa Religio erat orta. Verum in bello contra Perias, sagitta e Caelo vulnegratus est, ut impietatis jam conceptae aeternas lucret poenas. Caelo pro Christiana fide pugnante. Nec eum latuit a Christo hanc necem sibi inlicitam esse, nam & vulnere cava manus sanguinem hauriens, in coelum vociferans projiciebat eum his verbis: *Vae tibi Galilae vicijsi. Et iterum quasi Christum conspiciens, inelamabat: saturare Nazarane, saturare.* Sic ad extremum usque spiritum infectatus est Christum, sed in exitum suum. Succidit & voluit Radicem Jesse, de Nazareth floridam, de Galilaea primum Germanantem, simulque Nazaraeos, Galilaeos, Jersaxos, quibus nominibus vocari fuerit olim Christiani: sed in caput suum omne eius consilium, & mollem retorlit Deus, dum ipse metus successus, aeternis et flammis mancipatus.

Primi quoque illi: Christi & Christianae Religionis persecutores, Nero, Domitianus, Decius Valerianus, Maximianus, & alij, ignominiosissima & acerbissima morte interierunt. Nero cum sententiam eum lata per Senatum fuisset, ut nudus per publicum duceretur, furca collo ejus inserta, virgisque ad mortem exaderetur, (eo quod univrsam Senatum interfecisset: decrevisset) desperatione fractus, vili andurum veste, fugam arripuit. Et in spelunca delitescens quarto ab urbe lapide, cum equites se quarentes adventare cognovit, sibi ipsi manus intulit. Cumque aegre moeretur, quidam qui cum ipso iugerat, eum in hac ignominiosa morte adjuvit: & confecit, idque accidit 4. Idus Junij, ea die qua olim Octavianus coniugem interfecerat, agens suae aetatis annum 32.

Similiter Domitianus, miserabili fato sitorum conspiratione confossus interijt; qua secundam post Neronem persecutionem acerbam moverat in Christum & Christianos, odij & impietatis Neromanae haeres. Ipse est, qui Sanctum Joannem Evangelistam in ferventis olei dolium mitti iusserat, ex quo cum illaesus exisset, eum in Pathmos insulam relegarat.

Decius quoque, & Valerianus ejus Collega, aliam persecutionem excitaverunt, sub quibus in craticula tostus fuit Sanctus Laurentius, Sancta Agatha in mamilla tora. Sed iusto Dei iudicio Decius a Gothis caeditur in alieno solo, & inter confusas turbas, cadaver ejus in gurgite paludis submersum nungquam.

Persecutores Ecclesiae misere interierunt.

Sueton in Nerone

quam potuit reperiri. Valerianus vero à Sapore Persarum Rege captus, miserabili servitute cogitur Regi, dum equum conscenderet, subfellij vice subservire, & micas, canis instar, sub ejus menâ comedere.

Galerius Maximianus, cum aliud perfectionis incendium fuscitasset, apostemate in partibus vendis, & in interioribus recessibus corporis ulceris purulento percussus est. Atque exinde pessimo & lethali fetore, vermium multitudinem redundante, fastidie interijt. Sic iusto Dei iudicio perunt acerbo fato, qui Christo se opposuere. Et qui radicem Jesse excindere conati sunt, excisi istu cœlesti jacent. Unde de his omnibus illud Sancti Gregorij Nazianzenis orat. 2. in Julian, repetere licet. *Quomodo facti sunt in desolationem, repente desituti sunt, perierunt propter scelera, tanquam pulvis qui disperditur à procella tanquam arena vento disjecta, tanquam vos mansuetus, tanquam istus tonitruus, tanquam corruptio perfringens.*

Enchir. l. 8. cap. 18.

Isa. 2.

Psal. 2.

Ergo, o Principes gentium, continete vos vestrum super eum qui potens est vos subito delere: *Quiescite ab homine cuius spiritus est in naribus eius; quia excelsus repulsus est vultus eius, inquit Isaias.* Quasi dicat: Absit ut Christus, ejusque cultores infectemini; quia licet ipse ut homo naribus respiret, statu tamen & spiritu solo potest vos in momento subvertere, quia excelsa est potentia. Et vos, O Reges, id intelligite, id eo que servite illi in timore, qui potest vos tanquam vas figuli confringere: *Apprehendite disciplinam, sive (ut Hebræi habent) Oculasmini filium, adorate eum, qui licet sit de radice Jesse secundum humanam naturam, est tamen filius Dei Patris consubstantialis secundum divinam.* Ideoque Rex Regum à Patre constitutus est, cui in subjectionis & servitutis symbolum oportet vos manus exosculari, ut solent subditi legitimo Principi, & homagium offerre, vultumque ejus deprecari. *Veni, iam noli tardare.*

Abac. 2. 14.

Cæterum, quoniam tempus sibi illud repræsentat Ecclesia, quo Christus expectabatur oriundus de genere Jesse & David, dominaturusque Regibus & gentibus; ideo voce gemebunda, Turturis instar aut Columbe, precatur ut cito veniat, & dicit: *Veni ad liberandum nos, iam noli tardare.* Quasi dicat: Ubique regnat iniquitas, & Dei oblitio profunda, ubique oppressio violenta, fractique ex parte animi, tam longa dilatione, penè videntur desperare: ergo ne differas auxilium, adjutor in oportunitatibus, in tribulatione. Imple promissiones tuas, per os Prophetarum nobis factas. Inclamante enim & vociferante Propheta Abacuc, iustissimi iudicari, immò & tabulis consignari hoc promissum: *Si moram fecerit, expecta eam, quia veniens veniet, & non tardabit.* Et per Isaiam dixisti. *Prope est ut veniat tempus ejus, & dies ejus non elongabuntur, miserabitur enim Dominus Jacob & Israel salvabitur.* Ergo nunc exurge, tempus est; periculum in mora est, veni ad liberandum nos, & noli tardare.

Miserere Sion, quia tempus miserendi eius, quia venit tempus.

LECTIO XIV.

De quarta voce Turturis.

O Clavis David, & sceptrum domus Israel, qui aperis & nemo claudit, claudis & nemo aperit, veni & e duc vincem de domo carceris, sedentem in tenebris & umbra mortis.

Clavis cum sit facultas quedam ad aperendum, potestatem variam facis in eloquijs designat. Sic Christus Dominus dicit se Petro dare claves Regni celorum, dans illi potestatem remittendi peccata. Similiter afferit Pharisæis datam à Deo clavem scientiæ: sed eos non introiit, quin potius eâ clave abusus etiam aliis ad introeundum impedimento fuisse, quia nimirum doctrinam sinceram legis pervertebant quâ potuissent homines ad Christum deduci, & sic impediebant eos, ne introirent ad veram scientiam & veritatis cognitionem, cuius ostium erat fides in Christum. Denique, notum est per clavium traditionem quodam inaugurari ad Magistratum, Principatumque ad civitates scilicet plena & sublimi potestate gubernandas.

Itaque Christo Domino competit clavis varijs de causis.

Primo quidem ei competit singulariter clavis Regni celorum, ratione potestatis, excellentiæ, & principatus supremi in Ecclesiâ Militantem, quæ in Scripturis, Regnum celorum nonnunquam nominatur. Hanc nianum plenissima gubernat potestate in omnibus, tanquam Rex & Summus illius Sacerdos habens Vicarium in terris, cui administrationem illius commisit. Hæc est domus David, cuius clavis ei concredita dicitur apud Isaiam *Dabo clavem domus David super humerum ejus, & aperies, & non erit qui claudat, claudet & non erit qui aperiat, & non erit qui ingressus in Ecclesiam, nisi ipse aperiente & admittente.* Nemo participat in ipsa aliquam potestatem, nisi ipse illam communicante. Quinimmo ipse non solum dicit se clavem habere, sed & ostium esse: *Ego sum ostium, per me si quis introierit, salvabitur.* Nemo quoque participat ullam gratiam, nisi per ipsum. Cui vult thesauros gratiæ aperire, cui vult ipse claudere. Denique per Baptisimum, quasi clavem & primum ostiū introducit infideles in domum suam, in Regnum suum, in Ecclesiam suam.

Secundo competit ei clavis Regni celorum, ratione potestatis in Ecclesiam triumphantem. Quia ipse habet & facultatem in illam introeundi quos voluerit Fideles. Ipse solus aperit, dignos faciens illos quos introducit; solus claudit, indignos repellens. Hanc tamen etiam dignatus est communicare Ecclesiæ suæ, dum potestatem remittendi peccata est impetratus Petro & successoribus: quia per illam cœlium aperitur credentibus.

Quomodo & quæ Clavis Christo competit Luc. 11.

Diversa clavis ex diversis causis Christo competit.

1. Clavis Regni celorum, Isa. 22.

2. Clavis Ecclesie triumphantis, Joann. 10.